

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ**

**ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ 213/2014
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄**

Συνεδρίαση της 11ης Ιουνίου 2014

Σύνθεση:

Πρόεδρος : Απόσσος Μιχαήλ , Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Νομικοί Σύμβουλοι: Χαραλαμπίδης Κωνσταντίνος, Χαριτάκη Στυλιανή, Μπερνικόλα Ευφροσύνη, Σκιάνη Γαρυφαλιά, Κατσούλας Κωνσταντίνος, Μακαρονίδης Δημήτριος, Ροϊλός Αλέξανδρος, Παρασκευοπούλου Κυριακή, Πασαμιχάλη Ελένη , Διβάνη Χριστίνα

Εισηγήτρια: Βασιλείου Αναστασία, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός ερωτήματος : Το με αριθμ. πρωτ. Φ. 2005/282/ΑΠ 17864/12-4-2013 έγγραφο του κ. Υφυπουργού Εξωτερικών.

Περίληψη Ερωτήματος : 1) Ποια είναι η δυνατότητα διεύρυνσης των γεωγραφικών περιοχών στις οποίες αναφέρονται οι λογαριασμοί που τηρούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος με τίτλο «Παροχή αναπτυξιακής βοήθειας σε τρίτες χώρες(ΝΑ Ασία)», «Λογαριασμός κατάθεσης εισφορών για παροχή αναπτυξιακής βοήθειας προς την Παλαιστίνη» και «Λογαριασμός κατάθεσης εισφορών για ανθρωπιστική βοήθεια Αιτής» ώστε να καταστεί δυνατή η ενδεχόμενη στο μέλλον αξιοποίησή τους για παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας από τη χώρα μας και σε άλλες περιοχές πλην των σ' αυτούς αναγραφόμενων.

2) Εάν η Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΥΔΑΣ) έχει την αρμοδιότητα διαχείρισης των ερανικών ενδιάμεσων τραπεζικών λογαριασμών, που αφορούν στις περιοχές Παλαιστίνης και της Αίτης ή η αρμοδιότητα αυτή ανήκει είτε σε άλλη Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών σύμφωνα με την παρούσα οργανωτική δομή του Υπουργείου, ή, ενδεχομένως και σε άλλο Υπουργείο.

Σχετικά με το ανωτέρω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α΄) γνωμοδότησε ως ακολούθως:

Ι. ΤΙΘΕΜΕΝΟ ΕΡΩΤΗΜΑ – ΙΣΤΟΡΙΚΟ

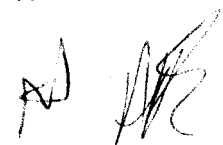
Από το ως άνω με αριθμ. πρωτ. Φ. 2005/282/ΑΠ 17864/12-4-2013 έγγραφο του κ. Υφυπουργού Εξωτερικών και τα έγγραφα του φακέλου της υπόθεσης, προκύπτουν τα εξής:

1. α. Με τη με αριθμό πρωτ. Π2β/ΓΠ.3412/17-1-2005 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών και Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, αποφασίσθηκε η έγκριση ραδιοτηλεοπτικού μαραθωνίου που διοργάνωσε η ΕΡΤ ΑΕ για την συγκέντρωση χρημάτων προς ενίσχυση των πληγέντων χωρών της ΝΑ Ασίας καθώς και η έγκριση ανάληψης χρημάτων στους αναφερόμενους στην απόφαση αυτή λογαριασμούς.

β. Με την ΥΑ ΣΤ4/Π/Φ.30/ΑΣ/7-1-2005 (ΦΕΚ6/10-1-2005) Περί συστάσεως ειδικού λογαριασμού παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας σε τρίτες χώρες, αποφασίστηκε «η σύσταση ειδικού λογαριασμού στην Τράπεζα της Ελλάδος με τίτλο "Παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας σε τρίτες χώρες". Πόροι του εν λόγω λογαριασμού θα είναι οι εισφορές και δωρεές από φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα, κράτη ή διεθνείς οργανισμούς, καθώς και νομίμως αναγνωρισμένες ενώσεις προσώπων ημεδαπές, αλλοδαπές και θα διατίθενται για την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας σε τρίτες χώρες ή για άλλους σκοπούς αρμοδιότητας της Υπηρεσίας Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΥΔΑΣ) του Υπουργείου Εξωτερικών.

Ο λογαριασμός αυτός θα κινείται από το Υπουργείο Εξωτερικών (ΥΔΑΣ) η οποία έχει τη μέριμνα σύνταξης ετήσιου προϋπολογισμού και απολογισμού και της δημοσίευσής του για τους προβλεπόμενους δημοσιονομικούς ελέγχους.

Τα σχετικά δικαιολογητικά κίνησης του λογαριασμού θα αποστέλλονται στο Υπουργείο Οικονομικών (Γενικό Λογιστήριο του Κράτους) μέσω της ΥΔΑΣ».

γ. Με την ΥΑ ΣΤ4/Π/Φ.30/ΑΣ17003/5-8-2005 (ΦΕΚ Β' 1293/15.9.2005) συμπληρώνονται στην παράγραφο 2 της ανωτέρω απόφασης, τα εξής: *Για την ανάθεση και χρηματοδότηση και εποπτεία δραστηριοτήτων που ανήκουν στις αρμοδιότητες της Υπηρεσίας Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΥΔΑΣ) του Υπουργείου Εξωτερικών, δηλαδή δράσεων και προγραμμάτων ανθρωπιστικής βοήθειας, αναπτυξιακής συνεργασίας, αναπτυξιακής εκπαίδευσης και εν γένει δράσεων σχετικά με την ανασυγκρότηση και βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη πληθυσμών των χωρών της Νοτιοανατολικής Ασίας, εκτελουμένων, πλην άλλων και από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ), των οποίων οι δαπάνες βαρύνουν αποκλειστικώς τον ειδικό λογαριασμό στην Τράπεζα της Ελλάδος με τίτλο "Παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας σε τρίτες χώρες" και αριθμό 2341065503, ακολουθείται η καθοριζόμενη στις διατάξεις του ν. 2731/1999 καθώς και του π.δ. 224/2000, ειδική διαδικασία που τηρείται για την εκτέλεση από ΜΚΟ αντίστοιχων δράσεων και προγραμμάτων, εφόσον οι ΜΚΟ πληρούν τους λοιπούς όρους και προϋποθέσεις που αναφέρονται στο ν. 2731/1999».*

δ. Με την ΥΑ ΣΤ4/Π/Φ.30/ΑΣ8893/7-9-2006 (ΦΕΚ Β 1444/2.10.2006) ορίζονται τα ακόλουθα: *«Ο ειδικός λογαριασμός με τίτλο "Παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας σε τρίτες χώρες" και αριθμό 2341065503...δύναται να χρεώνεται με μεταφορά χρηματικών ποσών στον λογαριασμό με αριθμό 200/1 "Ε.Δ Συγκέντρωση εισπράξεων και πληρωμών" και στη μερίδα του Γραφείου Υπολόγου Συμψηφισμών. Η μεταφορά συντελείται με εισήγηση του εποπτεύοντος την Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΥΔΑΣ) αρμόδιου Υφυπουργού Εξωτερικών ή των εξουσιοδοτημένων από αυτόν οργάνων προς το Υπουργείο Οικονομικών - Γενικό Λογιστήριο Κράτους για την έκδοση της εντολής μεταφοράς....».*

ε. Με την ΥΑ ΣΤ4/Π/Φ.30/ΑΣ14086/11-1-2005 (ΦΕΚ Β 91/26.1.2005) ρυθμίζονται θέματα διαχείρισης του ειδικού λογαριασμού παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας σε τρίτες χώρες, ορίζονται δε τα ακόλουθα: *«Άρθρο 1: Το έργο της διαχείρισης των ποσών που προβλέπονται με διάταξη νόμου να κατατίθενται στον υπόψη ειδικό λογαριασμό της Τράπεζας της Ελλάδος με τίτλο: "Παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας σε τρίτες χώρες" ανήκει στην Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΥΔΑΣ) του Υπουργείου Εξωτερικών. Ως διαχειριστικό όργανο του ειδικού λογαριασμού ορίζεται η ΥΔΑΣ....»*

στ. Το συνολικό ποσό που συγκεντρώθηκε ανήλθε στα 24.758.757,12 Ευρώ και κατατέθηκε στον ανωτέρω ειδικό λογαριασμό με κωδικό 2341065503

«ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ-ΠΑΡΟΧΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΣΕ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ». Από το ποσό αυτό 20,5 εκ. ευρώ διατέθηκαν για την εν λόγω ανθρωπιστική βοήθεια και από το ίδιο ποσό των 20,5 εκ. Ευρώ, πραγματοποιήθηκε μεταφορά ποσού 8.128.656,00 ευρώ στον ΚΑΕ 5131, για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας που υλοποιούνταν από ΜΚΟ. Από το λογαριασμό αυτό εδόθη και ενίσχυση για τους σεισμόπληκτους του Πακιστάν κατά το 2006 (εκτός γεωγραφικής περιοχής ΝΑ Ασίας).

Στον παραπάνω λογαριασμό παρέμεινε υπόλοιπο, που κατά την 7-2-2013 ανερχόταν στα 4.302.924,68 Ευρώ. Μετά το 2007 δεν έχει πραγματοποιηθεί άλλη εκταμίευση από τον ανωτέρω λογαριασμό.

2. α. Με την υπ' αριθμ. Π2β/ΓΠ/17102/5-2-2009 κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών και Υγείας και Κοιν. Αλληλεγγύης, χορηγήθηκε άδεια εράνου, τηλεμαραθωνίου και ανοίγματος τραπεζικών λογαριασμών και με την υπ' αριθμ. Π2β/ΓΠ/89776/15-12-2009 όμοια, εγκρίθηκε η άδεια για εκταμίευση χρημάτων, ποσού 1.189.422,37 ευρώ, η διάθεσή του στο Υπουργείο Εξωτερικών και αποφασίσθηκε το κλείσιμο των τραπεζικών ερανικών λογαριασμών.

β. Έπειτα από την έκδοση των ανωτέρω αποφάσεων και την υπ' αριθμ. Φ.3120.1/ΑΣ/291/7-6-2010 εισήγηση του Υφυπουργού Εξωτερικών, με την υπ' αριθμ. ΑΠ2/37862/Α0024/30-6-2010 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, αποφασίσθηκε το άνοιγμα στην Τράπεζα της Ελλάδος λογαριασμού με αριθμό 2341133629 με τίτλο «ΕΔ- Υπουργείο Εξωτερικών/Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΥΔΑΣ)/ Λογαριασμός κατάθεσης εισφορών για ανθρωπιστική βοήθεια προς την Παλαιστίνη έπειτα από τη διενέργεια εράνου και τηλεμαραθωνίου κατά το έτος 2009. Στην απόφαση αυτή ορίζεται ότι «...3.Ο λογαριασμός θα πιστωθεί με το ποσό που έχει συγκεντρωθεί από τις προαναφερόμενες εισφορές και θα χρεωθεί με εντολή της Δ24, ύστερα από σχετικό αίτημα του Υπουργείου Εξωτερικών/ΥΔΑΣ σε πίστωση του λογαριασμού του Δημοσίου Νο200 «Συγκέντρωση Εισπράξεων και Πληρωμών» και στη μερίδα του Γραφείου Συμψηφισμών.

4.Το Γραφείο Συμψηφισμών της Δ24-Λογαριασμών του Δημοσίου με την αναγγελία της Τράπεζας της Ελλάδας για τη μεταφορά του ποσού στο λογαριασμό Νο200, θα εμφανίσει αυτό στα έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού για την εγγραφή ισόποσης πίστωσης στον ειδικό φορέα 110 και στον ΚΑΕ 5131 του προϋπολογισμού του Υπουργείου Εξωτερικών.

5. Η Τράπεζα της Ελλάδας θα αποστέλλει αντίγραφο της κίνησης του ανωτέρω λογαριασμού στη Γενική Διεύθυνση της ΥΔΑΣ του Υπ. Εξωτερικών και στο ΓΛΚ- Δνση 24η Τμήματα Α και Γ καθώς και την αναγγελία της πίστωσης του λογαριασμού Νο200 για τη διενέργεια της εγγραφής στη δημόσια ληψοδοσία».

γ. Ο εν λόγω λογαριασμός πιστώθηκε με το ποσό των 1.119.110,04 ευρώ το οποίο παρέμεινε στον ανωτέρω λογαριασμό και δεν μεταφέρθηκε στον ΚΑΕ 5131 του Υπουργείου Εξωτερικών.

3. α. Έπειτα από το υπ' αριθμ. Α.Π.Φ. 1000.2/9/ΑΣ80/14-1-2009 έγγραφο της ΥΔΑΣ, με τη με αριθμό πρωτ. οικ.2/11622/Α0024/25-2-2010 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, αποφασίσθηκε: «1. Το άνοιγμα στην Τράπεζα της Ελλάδος του λογαριασμού Νο 2341131478 με τίτλο «ΕΔ- Υπουργείο Εξωτερικών/Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΥΔΑΣ)/ Λογαριασμός κατάθεσης εισφορών για ανθρωπιστική βοήθεια Αιτής». 2. Πόροι του εν λόγω λογαριασμού θα είναι οι εισφορές και δωρεές από φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα, κράτη ή διεθνείς οργανισμούς καθώς και νομίμως αναγνωρισμένες ενώσεις προσώπων ημεδαπές, αλλοδαπές και θα διατίθενται για την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας προς την Αϊτή».

Με τον ίδιο κατά τα παραπάνω οριζόμενο τρόπο, καθορίζεται και η κίνηση του λογαριασμού αυτού.

β. Το ποσό του συγκεκριμένου λογαριασμού ανέρχεται σε 121.071,08 Ευρώ. Ενόψει των ανωτέρω, υποβλήθηκε το υπόψη ερώτημα.

ΙΙ. ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

α. Το άρθρο 21 του ν.3566/2007 σχετικά με την Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας, ορίζει: «1. Στο Υπουργείο Εξωτερικών λειτουργεί Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (Υ.Δ.Α.Σ.), "Hellenic International Development Cooperation Department" και το διακριτικό τίτλο "Hellenic Aid". 2. Η Υ.Δ.Α.Σ. είναι αρμόδια για τη διατύπωση εισηγήσεων ως προς την κατάσταση της στρατηγικής, την ανάληψη πρωτοβουλιών για δράσεις προς εκτέλεση, τη λήψη αποφάσεων και τον, εν γένει, συντονισμό της διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας και βοήθειας. Η Υ.Δ.Α.Σ. λειτουργεί κατά τις διατάξεις του ν. 2731/1999 (ΦΕΚ 138 Α') και του παρόντος».

β. Το άρθρο 18 παρ. 1, 2 του ν.2731/1999 σχετικά με την Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (Υ.Δ.Α.Σ.) ορίζει: «1. Συνιστάται ως ανεξάρτητη υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών, υπαγόμενη απευθείας στον Υπουργό

Εξωτερικών, Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (Υ.Δ.Α.Σ.) με τον ξενόγλωσσο τίτλο "Hellenic International Development Cooperation Department (Hellenic Aid). α. Γενική αρμοδιότητα της Υ.Δ.Α.Σ. είναι η εποπτεία, ο συντονισμός και η προώθηση των δράσεων και προγραμμάτων επείγουσας ανθρωπιστικής, επισιτιστικής ή άλλης μορφής βοήθειας, καθώς και βοήθειας αναδιάρθρωσης και αποκατάστασης των Αναπτυσσόμενων χωρών, που προωθούνται μέσω Μ.Κ.Ο.. β. Η Υ.Δ.Α.Σ. διαχειρίζεται αφ' ενός το σύνολο των πόρων της αναπτυξιακής συνεργασίας που εγγράφονται για το σκοπό αυτόν στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εξωτερικών και αφ' ετέρου πόρους ή δωρεές που της μεταβιβάζονται από Υπουργεία, Οργανισμούς και δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής. Επίσης, είναι αρμόδια για τη διαχείριση και το συντονισμό προγραμμάτων των εξωτερικών σχέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Εξωτερικών.

2. Ειδικότερα η Υ.Δ.Α.Σ.: α. Είναι αρμόδια για τη χρηματοδότηση των δράσεων ανθρωπιστικής και αναπτυξιακής βοήθειας κατά το άρθρο 10 του παρόντος και εποπτεύει και συντονίζει την εκτέλεσή τους στις αναπτυσσόμενες χώρες. β. γ. δ... ε. ... στ. ... ζ. .

Η παρ. 6 του ίδιου άρθρου του ανωτέρω νόμου ορίζει: «Συστήνεται, με πρωτοβουλία του Υπουργού Εξωτερικών ειδικός λογαριασμός στην Τράπεζα της Ελλάδος που θα πιστώνεται με εισφορές και δωρεές από φυσικό πρόσωπα νομικά πρόσωπα, κράτη ή διεθνείς οργανισμούς, καθώς και νομίμως αναγνωρισμένες ενώσεις προσώπων ημεδαπές, αλλοδαπές, με σκοπό την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας σε τρίτες χώρες και με άλλους σκοπούς σχετικούς με τις αρμοδιότητες της Υ.Δ.Α.Σ.. Το όργανο που διαχειρίζεται το λογαριασμό ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών. Θέματα σχετικά με την εφαρμογή αυτής της διάταξης και τον έλεγχο διαχείρισης του ειδικού λογαριασμού ρυθμίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών και Οικονομικών.

Στην ετήσια έκθεση των δραστηριοτήτων της Εθνικής Πολιτικής Αναπτυξιακής Συνεργασίας του άρθρου 19 παράγραφος 2 του παρόντος περιλαμβάνεται και τμήμα σχετικό με τη διαχείριση του ειδικού λογαριασμού, που συντάσσεται με βάση τα στοιχεία που διαβιβάζει στην Ε.Δ.Ο.Σ. το Υπουργείο Εξωτερικών».

γ. Κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 5 του άρθρου 18 του ν. 2731/1999, εξεδόθη το π.δ 224/2000 (ΦΕΚ Α' 193/6-9-2000) «Για την οργάνωση, στελέχωση και λειτουργία της Υπηρεσίας Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (Υ.Δ.Α.Σ.) του Υπουργείου Εξωτερικών», στο άρθρο 1 του οποίου ορίζονται τα εξής: «Η ΥΔΑΣ

αποτελεί ανεξάρτητο αλλά αναπόσπαστο, σύμφωνα με τους σχετικούς ορισμούς του Ν. 2594/98, οργανικό τμήμα του Υπουργείου Εξωτερικών, αντίστοιχο των άλλων Γενικών Διευθύνσεών του, υπαγόμενο κατευθείαν στον Υπουργό των Εξωτερικών» επαναλαμβάνοντας στη συνέχεια τα οριζόμενα στο άρθρο 18 παρ. 1.α. του Ν. 2731/99.

Το άρθρο 24 του ίδιου πδ/τος, που αφορά τους πόρους της ΥΔΑΣ για την εκπλήρωση της αποστολής της ορίζει: «1. Η ΥΔΑΣ διαχειρίζεται αφενός το σύνολο των πόρων της αναπτυξιακής συνεργασίας που εγγράφονται για τον σκοπό αυτόν στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εξωτερικών και αφετέρου πόρους ή δωρεές που της μεταβιβάζονται από Υπουργεία, Οργανισμούς και δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής (Άρθρο 18 παρ. 1.β του Ν. 2731/99). 2. Είναι αρμόδια για τη διαχείριση, την συγχρηματοδότηση και το συντονισμό προγραμμάτων των εξωτερικών σχέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Εξωτερικών (Άρθρο 18 παρ. 1.β του Ν. 2731/99)».

δ. Ο Ν.3106/2003 στο άρθρο 12 που αφορά Ερανικά Συστήματα Μακράς Διάρκειας, ορίζει: «1.α. Ερανικό Σύστημα Μακράς Διάρκειας (Ε.Σ.Μ.Δ.) αποτελεί κάθε μορφή ανάπτυξης δικτύων συλλογής χρημάτων, μέσω συσκευών ή κατά οποιοδήποτε άλλον πρόσφορο τρόπο για χρονικό διάστημα από μία εβδομάδα μέχρι έξι μήνες. Τα Ε.Σ.Μ.Δ. αναπτύσσονται σε δημόσιους χώρους είτε σε όλη την επικράτεια είτε σε ορισμένες περιφέρειες αυτής.β. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών ρυθμίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις έκδοσης αδειών Ε.Σ.Μ.Δ., η χρονική διάρκειά τους και οι διαδικασίες διαμόρφωσης, εγκατάστασης και λειτουργίας, καθώς και συλλογής, καταγραφής, αξιοποίησης και ελέγχου των πόρων αυτών. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση άδειας Ε.Σ.Μ.Δ. αποτελεί η προηγούμενη γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Κοινωνικής Φροντίδας.2.....3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών και Υγείας και Πρόνοιας επιτρέπεται να χορηγούνται άδειες προς διενέργεια Ε.Σ.Μ.Δ. ή για το άνοιγμα λογαριασμών σε τραπεζικά ιδρύματα, που λειτουργούν εντός της Ελληνικής Επικράτειας, σε πρεσβείες ή προξενία ξένων χωρών, που είναι διαπιστευμένες νομίμως στην Ελληνική Δημοκρατία, ή στις Ελληνικές πρεσβείες ή προξενία στη δοκιμαζόμενη χώρα, για αντιμετώπιση έκτακτων κοινωνικών αναγκών ή ειδικών καταστάσεων, με αποκλειστικό σκοπό την αξιοποίηση των εσόδων που θα προκύψουν για την κάλυψη των αναγκών, που απορρέουν από τις συγκεκριμένες έκτακτες ανάγκες ή

ειδικές καταστάσεις, 4.5. Επιτρέπεται η διενέργεια ραδιοηλεκτρονικών εραρικών συστημάτων. ...».

ε. Ο ν. 2771/1999 (ΦΕΚ Α` 280/16/12/1999) -Περί Ειδικών Λογαριασμών- στο άρθρο 1 ορίζει: *«Οι διατάξεις του παρόντος διέπουν τους Ειδικούς Λογαριασμούς του Δημοσίου που λειτουργούν στα Υπουργεία Εσωτερικών..., Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Εθνικής Οικονομίας.....».*

Ο ανωτέρω νόμος αφορά τους Ειδικούς λογαριασμούς που υφίσταντο κατά το χρόνο δημοσίευσής του, κατά συνέπεια δεν αφορά οποιονδήποτε από τους παραπάνω λογαριασμούς.

στ. Ο ν. 3697/2008 (ΦΕΚ Α` 194/25-9-2008) Ενίσχυση της διαφάνειας του Κρατικού Προϋπολογισμού, έλεγχος των δημοσίων δαπανών, μέτρα φορολογικής δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις, στο άρθρο 1 Περί Ειδικών Λογαριασμών, ορίζει: *«Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ως Ειδικοί Λογαριασμοί νοούνται: α. Οι λογαριασμοί που λειτουργούν με νομική και διαχειριστική αυτοτέλεια, τροφοδοτούνται από το προϊόν κοινωνικών πόρων, έχουν συσταθεί με ειδικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις και δια των οποίων καταβάλλονται παροχές σε υπαλλήλους ή εξυπηρετούνται άλλοι ειδικοί σκοποί.*

β. Οι επιτροπές και όλες οι διοικητικές διαδικασίες, διοικητικά σχήματα και μορφώματα διοικητικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, μέσω των οποίων διατίθενται κοινωνικοί πόροι σε υπαλλήλους ή σε άλλους ειδικούς σκοπούς».

Το άρθρο 2 παρ. 1, 2, και 3 του ως άνω νόμου, περί Κατάργησης Ειδικών Λογαριασμών, ορίζει: *«1. Εντός διμήνου από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου καταργούνται όλοι οι Ειδικοί Λογαριασμοί του άρθρου 1 του νόμου αυτού, που λειτουργούν σε Υπουργεία, Ν.Π.Δ.Δ. και τον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα.*

2. Με τη δημοσίευση του νόμου αυτού καταργούνται όλοι οι υφιστάμενοι ανενεργοί Ειδικοί Λογαριασμοί.

3. Τα περιουσιακά στοιχεία των ειδικών λογαριασμών του άρθρου 1 του νόμου αυτού αποτελούν δημόσια περιουσία όταν λειτουργούν σε Υπουργεία και περιουσία του οικείου φορέα όταν λειτουργούν σε Ν.Π.Δ.Δ. και τον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα. Αντίστοιχα, οι πόροι και το προϊόν τους αποτελούν δημόσια έσοδα και περιέρχονται αυτοδίκαια στον Κρατικό Προϋπολογισμό ή περιουσία του οικείου φορέα στου οποίου τον προϋπολογισμό αυτοδίκαια περιέρχονται, κατά τα οριζόμενα με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών στην οποία καθορίζεται και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια...».

Στο άρθρο 3 καθορίζονται οι περιπτώσεις εξαιρέσεων από τις διατάξεις του άρθρου 2 του ανωτέρω νόμου και το άρθρο 4, που αφορά τους όρους λειτουργίας διατηρούμενων Ειδικών Λογαριασμών-Έλεγχος δαπανών αυτών, ορίζει:

«1. Οι διατηρούμενοι λογαριασμοί του προηγούμενου άρθρου εξακολουθούν να ισχύουν μόνο για εξυπηρέτηση του σκοπού για τον οποίο συστάθηκαν.

2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών είναι δυνατό να τροποποιούνται ή συμπληρώνονται οι διατάξεις που διέπουν τους λογαριασμούς αυτούς,με σκοπό την αρτιότερη οργάνωση, την εύρυθμη λειτουργία και τη διαφάνεια τους.

Στις αποφάσεις αυτές δύναται να περιλαμβάνονται ιδίως:

α. Ο σκοπός, ο οποίος όμως δεν μπορεί να διευρύνεται, τα όργανα διαχείρισης και οι πόροι του Λογαριασμού.

β. Οι δραστηριότητες και οι εργασίες των οποίων τις δαπάνες μπορεί να καλύπτει, χωρίς να επιτρέπεται η κατ' είδος διεύρυνση τους.

γ. Οι διαδικασίες προκήρυξης, υποβολής, αξιολόγησης, επιλογής, ανάθεσης, παρακολούθησης και παραλαβής των έργων, προγραμμάτων και μελετών, που χρηματοδοτούνται από αυτόν.

δ. Ο τρόπος πραγματοποίησης και ελέγχου των δαπανών.

3. Οι διαχειριστικές επιτροπές των διατηρούμενων ειδικών λογαριασμών υποβάλλουν κατ' έτος μέχρι την 30ή Δεκεμβρίου υποχρεωτικά προς έλεγχο στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους τον προϋπολογισμό, τον απολογισμό τους και λογιστικές καταστάσεις. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών δύναται να ανασταλεί η λειτουργία του ειδικού λογαριασμού σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεων του προηγούμενου εδαφίου και να διαταχθεί έκτακτος διαχειριστικός έλεγχος».

Το άρθρο 5 του ίδιου νόμου, ορίζει: «Εφεξής απαγορεύεται η σύσταση νέων ειδικών λογαριασμών με την έννοια και τη μορφή που ορίζεται στο άρθρο 1, τόσο στο Δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα όσο και στα Ν.Π.Δ.Δ.. Υφιστάμενες εξουσιοδοτικές διατάξεις για τη σύσταση ειδικών λογαριασμών καταργούνται».

ζ. Με την απόφαση Υφυπουργού Οικονομικών υπ' αριθμ. οικ 2/83143/A0024 (ΦΕΚ Β' 2444/2.12.2008) για τη Διατήρηση Εκτός Προϋπολογισμού Ειδικών Λογαριασμών, άρθρο μόνο, ορίζονται τα εξής: «1. Στις εξαιρέσεις του άρθρου 3 του ν.3697/2008 υπάγονται οι κατωτέρω ειδικοί λογαριασμοί των Υπουργείων,

υπηρεσιών αυτών και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου: α)β).. γ) Οι Ειδικοί λογαριασμοί που κατονομάζονται στο άρθρο 3 του ν.3697/2008. δ) Υπουργείο Εξωτερικών Ειδικός λογαριασμός με τίτλο "Παροχή Ανθρωπιστικής Βοήθειας σε Τρίτες Χώρες".....».

η. Το άρθρο 60 του ν. 2362/1995 που αφορά τη σύσταση και διάκριση λογαριασμών ορίζει: «1. Λογαριασμοί του Δημοσίου είναι οι λογαριασμοί του λογιστικού σχεδίου της Κεντρικής Διοίκησης, που εισάγεται με το εκδιδόμενο κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 76B προεδρικό διάταγμα και παρουσιάζουν το σύνολο των χρηματοοικονομικών συναλλαγών της Κεντρικής Διοίκησης. Οι λογαριασμοί των δημόσιων ταμείων διακρίνονται σε λογαριασμούς που εμφανίζουν την εκτέλεση του προϋπολογισμού και σε λογαριασμούς που απεικονίζουν την εκτός προϋπολογισμού χρηματική διαχείριση, η κίνηση των οποίων εισάγεται με αντιστοίχιση στους λογαριασμούς του νέου λογιστικού σχεδίου της Κεντρικής Διοίκησης. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών συστήνονται και τροποποιούνται οι λογαριασμοί του νέου λογιστικού σχεδίου της Κεντρικής Διοίκησης και των Δ.Ο.Υ. και καθορίζεται ο τρόπος κίνησης των εκτός προϋπολογισμού λογαριασμών.»

Το άρθρο 62 του ίδιου νόμου, που αφορά την κίνηση λογαριασμών που τηρούνται στις τράπεζες, ορίζει: «1. Η κίνηση των λογαριασμών του Δημοσίου σε τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα ενεργείται με έγγραφες εντολές του Υπουργού Οικονομικών. Σε περίπτωση δέσμευσης λογαριασμού για ειδικούς σκοπούς του Δημοσίου απαιτείται προηγούμενη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών με την οποία ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια. 2. Η διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζεται αν ορίζεται διαφορετικά σε νόμους ή συμβάσεις στις οποίες έχει συμπράξει ο Υπουργός Οικονομικών. Στις περιπτώσεις αυτές οι τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να αναγγέλλουν αμέσως τη γενόμενη εγγραφή στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους. Για τη χρέωση των λογαριασμών αυτών απαιτείται η έγκριση του Υπουργού Οικονομικών».

Το άρθρο 63 παρ. 1: «Όλες οι Συμφηφιστικές εγγραφές χρεώσεως των εξόδων και πιστώσεως των εσόδων του Προϋπολογισμού, καθώς και χρεωπιστώσεως των εκτός Προϋπολογισμού λογαριασμών, ενεργούνται από το Γραφείο Συμφηφισμών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, που υποβάλλει μηνιαίους και ετήσιους λογαριασμούς και τα σχετικά δικαιολογητικά στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Τα δικαιολογητικά των εγγραφών του Γραφείου Συμφηφισμών, όπου δεν ορίζεται διαφορετικά, ορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών».

ΙΙΙ.ΕΡΜΗΝΕΙΑ- ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Από την ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων και των πιο πάνω εκδοθεισών Υπουργικών Αποφάσεων, προκύπτουν τα εξής:

Επί του πρώτου ερωτήματος

α. Όσον αφορά τον ειδικό λογαριασμό με τίτλο «Παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας σε τρίτες χώρες» και αριθμό 2341065503, έχει συσταθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 60 επ. του ν. 2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού», του ν. 2771/1999 «Περί Ειδικών Λογαριασμών», του άρθρου 18 του ν. 2731/1999 και π.δ.224/2000, για την εκπλήρωση συγκεκριμένου σκοπού και για συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή (Νοτιοανατολική Ασία) ενόψει της φυσικής καταστροφής που συνέβη στην ανωτέρω γεωγραφική περιοχή, κατά το τέλος του έτους 2004. Σημειωτέον ότι μετά το 2007, από τον ανωτέρω ειδικό λογαριασμό δεν έχει πραγματοποιηθεί άλλη εκταμίευση.

Όπως προαναφέρθηκε, ο ν. 2771/1999 (ΦΕΚ Α' 280/16-12-1999) αφορά τους Ειδικούς λογαριασμούς που υφίσταντο κατά το χρόνο δημοσίευσής του, επομένως δεν αφορά τον ανωτέρω ειδικό λογαριασμό που έχει συσταθεί κατά το έτος 2005.

Με το άρθρο 2 του ν. 3697/2008 (ΦΕΚ Α' 194/25-9-2008), καταργούνται όλοι οι ειδικοί λογαριασμοί που λειτουργούν κατά το χρόνο δημοσίευσής του σε Υπουργεία και λοιπούς Οργανισμούς.

Ο ανωτέρω λογαριασμός που υφίστατο κατά το χρόνο δημοσίευσής του ν. 3697/2008, εξαιρείται από τις διατάξεις του άρθρου 2 του νόμου αυτού περί κατάργησης Ειδικών Λογαριασμών σύμφωνα με το άρθρο 3 του ίδιου νόμου και τα οριζόμενα στην ΥΑ 2/83143/Α0024/13-11-2008 (ΦΕΚ Β' 2444/ 2.12.2008).

Από τη γραμματική διατύπωση του άρθρου 4 παρ. 1 και 2 του ν. 3697/2008 προκύπτει ότι ο εν λόγω ειδικός λογαριασμός ισχύει μόνο για εξυπηρέτηση του σκοπού για τον οποίο συστάθηκε και δεν μπορεί να διευρυνθεί ο σκοπός, οι δραστηριότητες και εργασίες του.

Κατά συνέπεια δεν είναι δυνατή ούτε η διεύρυνση της γεωγραφικής περιοχής πέραν αυτής που περιοριστικά αναγράφεται στην Υπουργική Απόφαση σύστασής του, όπως αυτή τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε.

β. Οι λογαριασμοί που αφορούν την παροχή αναπτυξιακής βοήθειας προς την Παλαιστίνη -με αριθμό 2341133629- και την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας προς την Αϊτή -με αριθμό 2341131478- ενόψει του σεισμού που συνέβη κατά το 2009, έχουν συσταθεί κατά το έτος 2010, ήτοι έπειτα από τη δημοσίευση του ν. 3697/2008, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις των άρθρων 60 επ. του ν. 2362/1995, του ν. 3697/2008, του άρθρου 18 του ν. 2731/1999 και π.δ.224/2000.

Τα αντίστοιχα ποσά τους παρέμειναν μέχρι σήμερα αδιάθετα.

Το άρθρο 5 του ν.3697/2008, απαγορεύει τη σύσταση νέων ειδικών λογαριασμών με την έννοια και τη μορφή που ορίζεται στο άρθρο 1 (ήτοι περί λογαριασμών που να λειτουργούν με νομική και διαχειριστική αυτοτέλεια, τροφοδοτούνται από το προϊόν κοινωνικών πόρων, έχουν συσταθεί με ειδικές νομοθετικές και κανονιστικές πράξεις και δια των οποίων καταβάλλονται παροχές σε υπαλλήλους ή εξυπηρετούνται άλλοι ειδικοί σκοποί -άρθρ. 1 περ. α).

Οι υπό κρίση λογαριασμοί, οι οποίοι αποτελούν προϊόν κατάθεσης εισφορών κατόπιν διενέργειας εράνων, δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3697/2008, διότι δεν τροφοδοτούνται με το προϊόν κοινωνικών πόρων. Η έννοια των κοινωνικών πόρων αναφέρεται σε κρατήσεις, εισφορές και λοιπές επιβαρύνσεις που επιβάλλονται με νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις στις συναλλαγές υπέρ τρίτων, προσομοιάζουν δε ως προς τα σημαντικότερά τους χαρακτηριστικά, με τους έμμεσους φόρους, διότι επιβάλλονται σε βάρος μιας κατηγορίας υποχρέων χωρίς να συνδέονται με συγκεκριμένη αντιπαροχή (ΝΣΚ 7/2012).

Οι λογαριασμοί αυτοί έχουν συσταθεί για την εκπλήρωση συγκεκριμένων σκοπών και αφορούν συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, όπως προκύπτει από τις εκδοθείσες αντίστοιχες Υπουργικές Αποφάσεις, επομένως και στην περίπτωση αυτή δεν είναι δυνατή ούτε η διεύρυνση των γεωγραφικών περιοχών πέραν αυτών που περιοριστικά αναγράφονται στις Υπουργικές Αποφάσεις σύστασής τους ούτε και ο σκοπός για τον οποίο αυτοί έχουν συσταθεί. Διαφορετική ερμηνεία θα οδηγούσε σε υπέρβαση των οριζόμενων στις ανωτέρω κανονιστικές πράξεις.

γ. Σημειωτέον ότι για όλους τους ανωτέρω λογαριασμούς, έχουν ολοκληρωθεί οι σχετικές δράσεις και δεν υπάρχει δυνατότητα χρησιμοποίησης των υφιστάμενων ποσών για την παροχή της ανθρωπιστικής βοήθειας στις χώρες που αυτοί αφορούν.

Για τον ανωτέρω λόγο, είναι δυνατό το κλείσιμο- κατάργησή τους με υπουργική απόφαση σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρ. 60 επ. του ν. 2362/1995 και η εμφάνιση των αντίστοιχων ποσών στα έσοδα του Κρατικού προϋπολογισμού.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

Σκοπός του ν. 2731/1999 αποτελεί η ρύθμιση θεμάτων που αφορούν τη στρατηγική, το συντονισμό, σχεδιασμό, υλοποίηση, παρακολούθηση, διαχείριση, αξιολόγηση και απολογισμό Προγραμμάτων Διμερούς Κρατικής Αναπτυξιακής Συνεργασίας της Ελλάδας με τρίτες χώρες με καθεστώς αναπτυσσόμενης οικονομίας και χώρες με οικονομίες σε μετάβαση σύμφωνα με τις βασικές κατηγορίες παροχής βοήθειας, ήτοι Τεχνική Συνεργασία και Τεχνική Βοήθεια, Επισιτιστική Βοήθεια, Επείγουσα Βοήθεια, Χρηματοδοτική Βοήθεια, συγχρόνως δε θεσμοθετούνται και ρυθμίζονται θέματα αναφορικά με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και τους τρόπους λειτουργίας τους.

Το π.δ. 224/2000 καθορίζει επίσης την οργάνωση και εν γένει λειτουργία της ΥΔΑΣ ώστε να εκτελούνται αποτελεσματικότερα οι δράσεις επείγοντος χαρακτήρα.

Το άρθρο 18 παρ. 1 και 2 του ν. 2731/1999 καθώς και το άρθρο 24 του πδ 224/2000, ορίζουν ρητά ότι η ΥΔΑΣ για την εκπλήρωση της αποστολής της, διαχειρίζεται το σύνολο των πόρων της αναπτυξιακής συνεργασίας που εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εξωτερικών καθώς και πόρους ή δωρεές που της μεταβιβάζονται από Υπουργεία Οργανισμούς κλπ., με σκοπό την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας σε τρίτες χώρες.

Οι λογαριασμοί που αφορούν την παροχή αναπτυξιακής βοήθειας προς την Παλαιστίνη -με αριθμό 2341133629- και την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας προς την Αϊτή -με αριθμό 2341131478- έχουν συσταθεί κατά το έτος 2010, με τις αντίστοιχες αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, έπειτα από την υπ' αριθμ. Φ.3120.1/ΑΣ/291/7-6-2010 εισήγηση του Υφυπουργού Εξωτερικών και το υπ' αριθμ. Α.Π.Φ. 1000.2/9/ΑΣ80/14-1-2009 έγγραφο της ΥΔΑΣ αντίστοιχα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του ν. 2731/1999, του π.δ. 224/2000 και με τίτλο «Ε.Δ.-Υπουργείο Εξωτερικών/Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΥΔΑΣ).

Στις ανωτέρω υπουργικές αποφάσεις, ρητά αναγράφεται ότι οι ανωτέρω λογαριασμοί θα χρεώνονται έπειτα από σχετικό αίτημα του Υπουργείου

Εξωτερικών/ΥΔΑΣ, για την εξυπηρέτηση των αντίστοιχων προγραμμάτων ανθρωπιστικής βοήθειας.

Κατά συνέπεια, η Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας είχε κατά το χρόνο σύστασής τους, την αρμοδιότητα διαχείρισης των ανωτέρω τραπεζικών λογαριασμών, οι οποίοι αφορούν τις περιοχές της Παλαιστίνης και της Αϊτής, πλην όμως, τα αναφερόμενα ποσά δεν διατέθηκαν μέχρι σήμερα για την πραγματοποίηση των δράσεων για τις οποίες συστάθηκαν, ενώ έπειτα από την πάροδο μακρού χρονικού διαστήματος δεν υπάρχει δυνατότητα χρησιμοποίησης των υφιστάμενων ποσών για την παροχή της ανθρωπιστικής βοήθειας στις χώρες που αφορούν οι εν λόγω λογαριασμοί. Για το λόγο αυτό η ΥΔΑΣ δεν είναι πλέον αρμόδια για τη διαχείρισή τους και περαιτέρω, είναι δυνατό το κλείσιμο-κατάργηση αυτών σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2362/1995 και η εμφάνιση των αντίστοιχων ποσών στα έσοδα του Κρατικού προϋπολογισμού.

IV. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, το Α' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, γνωμοδοτεί ομόφωνα, επί του πρώτου ερωτήματος ότι δεν υφίσταται δυνατότητα διεύρυνσης των γεωγραφικών περιοχών στις οποίες αναφέρονται οι εν λόγω συσταθέντες λογαριασμοί και επί του δευτέρου ερωτήματος, ότι η Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας δεν είναι πλέον αρμόδια για τη διαχείριση των λογαριασμών που αφορούν στις περιοχές της Παλαιστίνης και της Αϊτής και ως εκ τούτου επιτάσσεται το κλείσιμο-κατάργηση των λογαριασμών αυτών σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2362/1995 και η εμφάνιση των αντίστοιχων ποσών στα έσοδα του Κρατικού προϋπολογισμού.

Η Εισηγήτρια

Αναστασία Βασιλείου

Πάρεδρος ΝΣΚ

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 17/12/2010

Ο Πρόεδρος του Α' Τμήματος του ΝΣΚ

Μιχαήλ Απέσσος

Αντιπρόεδρος ΝΣΚ